

Izvještaji i Ljetopisi Pomorske škole Bakar

Deseti školski ljetopis

Niko Cvjetković, prof. i mag. bibl.

niko.cvj@gmail.com

Školske 2015./2016. godine, Pomorska škola u Bakru objavljuje 10. školski ljetopis po redu. No, tradicija objavljivanja školskih ljetopisa Pomorske škole puno je duža. Ona seže u davnu 1883. godinu kada je objavljen prvi *Program kralj. nautičke škole u Bakru*. Ova se publikacija kasnije preimenovala u *Izvještaj kralj. nautičke škole u Bakru* te je pod tim imenom izlazila do 1914. godine. Od 1915. do 1919. godine *Izvještaj* se zove *Izvještaj kralj. nautičke škole sa školskom lađom "Vila Velebita" u Bakru*. Pretpostavljamo da se zbog racionalizacije troškova, 1933. godine u istoj publikaciji nalaze izvješća triju Državnih pomorsko-trgovačkih akademija i to one u Bakru, Dubrovniku i Kotoru. No, već sljedeće godine bakarska škola ponovno samostalno izdaje svoje izvješće, ovoga puta pod naslovom *Izvještaj drž. pomorsko-trgovačke akademije s brodstrojarskim otdjelom u Bakru*. Izvješća su objavljivana sve do pred sam početak Drugog svjetskog rata, 1940. godine, kada je objavljeno posljednje *Izvješće*.

Nažalost, nakon završetka Drugog svjetskog rata, nije nastavljena praksa pisanja i objavljivanja *Izvještaja*. Takvo stanje održalo se sve do 2007. godine, kada je ponovno došlo do obnove tradicije izdavanja *Izvještaja*, ali pod novim nazivom *Ljetopis Pomorske škole Bakar*, došlo je 2007. godine.

Iako je Ljetopis trebao nastaviti, i nastavlja, tradiciju Izvještaja, formalno i sadržajno, ove se dvije publikacije znatno razlikuju. Izvještaj i Ljetopis, svaka na svoj način, tipične su publikacije svoga vremena, a dijeli ih razmak objavljivanja od sedamdesetak godina. Sadržajne razlike vide se već na “prvo čitanje”, a one fizičke već na “prvi pogled”.

Fizički izgled svih Izvještaja je, manje-više sličan. Knjižice su dimenzija 23 cm x 15 cm, mekog uveza, tiskane u crno-bijeloj tehnici, a broj stranica varira od 35¹ do 139².

Što se sadržaja tiče, prvi su Izvještaji, gledani s današnje perspektive, pravi dragulji. Osim dijela nazvanog *Ljetopis zavoda*, u kojem se opisuju aktivnosti škole u određenoj godini, u Izvještaju je moguće pronaći podatke o nastavnim predmetima koji su se predavali, popisima nastavnika, ekskurzijama, putovanjima školskim brodom, raznim statistikama učenika, stanju knjižnog fonda te mnogo korisnih i uistinu jedinstvenih podataka.

Osim tih podataka u Izvještaju su objavljivali svoje stručne radove i mnogi nastavnici Škole, od kojih su neki bili znanstvenici svjetskoga glasa, a tu ponajprije mislimo na Andriju Mohorovičića, Narcisa Damina i Aleksandra Lochmera, ali i drugi, svi odreda znalci u svojim predmetima.

Kao što smo već napomenuli, do obnavljanja tradicije objavljivanja Izvještaja, ovaj put pod nazivom *Ljetopis Pomorske škole Bakar*, došlo je 2007. godine. Prva urednica Ljetopisa profesorica je Nataša Ulčakar, koja

---

¹ Izvještaj privremene male realne gimnazije u Bakru za školsku godinu 1919.-1920. Tisak kr. zemaljske tiskare, Zagreb, 1920.

² VIII. Program kralj. Nautičke škole u Bakru koncem školske godine 1889./90. Tiskara “Narodnih novina”, Zagreb, 1890.

ga je uređivala te 2007., ali i sljedeće godine; 3. i 4. broj Ljetopisa uredio je profesor Davor Oštrić, a od 2011. godine pa do danas urednik Ljetopisa je profesor Niko Cvjetković, knjižničar Škole.

Ljetopis Pomorske škole Bakar standardiziranog je B5 formata, mekog uveza, otisnut u koloru, obima od 111³ do 126⁴ stranica te obiluje fotografijama.

Na putu od svog nastajanja pa do današnjeg oblika, u sadržajnom smislu, Ljetopis je prošao nekoliko razvojnih faza i svaki od urednika ugradio mu je dio svoje osobnosti. Sadržajno gledano, prvi dio Ljetopisa, po uzoru na stare Izvještaje, rezerviran je za stručne radove nastavnika Škole ili za članke kojima se obilježavaju neke važnije obljetnice Škole. S vremenom, u Ljetopisu su ustaljene rubrike u kojima se, za buduće naraštaje, pohranjuju vrijedni podatci iz školske svakodnevnice. Takve rubrike su: *Naši projekti*, *Pregled školskih aktivnosti*, *Škola danas*, *Naši uspjesi*, *Učenički dom "Tomislav Hero"*, *Fotografije i popisi učenika* te *Popis djelatnika*.

Bez obzira zvali se školski ljetopisi, godišnjaci ili izvješća, to su publikacije koje imaju očitu dvojaku važnost i vrijednost: sinkronijsku i dijakronijsku.

Sinkronijsku vrijednost *Ljetopis Pomorske škole* potvrđuje svake godine. U proces stvaranja Ljetopisa sudjeluju mnogi nastavnici, ali i učenici Škole koji su, i na taj način, involvirani u život Škole. Podatci prikupljeni za pi-

---

³ Ljetopis Pomorske škole Bakar. Pomorska škola Bakar, Bakar, 2012.

⁴ Ljetopis Pomorske škole Bakar. Pomorska škola Bakar, Bakar, 2007.

sanje Ljetopisa, od velike su pomoći u postupku samovrednovanja Škole te pomažu u dokazivanju navedenih zbivanja sustavom triangulacije.

Dodatnu, a po mišljenju autora ovog teksta i najveću vrijednost, ljetopisi dobivaju s vremenskim odmakom, a ta vrijednost raste proporcionalno s količinom odmaka od datuma izdavanja. Naime, ove publikacije su riznice podataka za sve istraživače povijesti institucije koja ih izdaje jer sadrže podatke koje je teško pronaći u drugim publikacijama kao što su dnevne novine ili razni zbornici.

O dijakronijskoj vrijednosti tih publikacija može se svjedočiti tijekom prikupljanja materijala i informacija za pisanje školske monografije bilo koje škole. Autor ovog teksta i sam se uvjerio u to kod prikupljanja podataka za pisanje monografije *Školski brodovi Pomorske škole Bakar*. Naime, tada se uvidjelo koliko je, suprotno prethodnim razmišljanjima i očekivanjima, bilo lakše doći do podataka koji obuhvaćaju period od 1883., otkad smo imali prvi Izvještaj pa do 1940. godine kad se prestalo s objavljivanjem, a u usporedbi s podacima od 1940. pa sve do 2007. godine (kada je objavljen prvi obnovljeni Ljetopis, op. a.). Sve to, većinom, zahvaljujući Izvještajima koji su pohranjeni u školskoj knjižnici.

Možemo zaključiti da su školski ljetopisi, godišnjaci ili izvješća, u suštini publikacije čiji se sadržaj međusobno može donekle i razlikovati, ali im je cilj identičan: prikazati život određene škole u nekom vremenskom periodu. Vrijednost ovih publikacija može biti dvojaka i povećava se prolaskom vremena, posebno za istraživače povijesti institucije koja ga objavljuje, kada postaju osnovni, a uglavnom i jedini, izvori informacija.

